

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Co/30/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722203469
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8722203469.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Milana Majerníka v sporovej veci žalobcu: Tatranský správcovský dom s.r.o., so sídlom Popradskej brigády 748, 058 01 Poprad, IČO: 46 764 178, zastúpeného: Hudzík & Partners s.r.o., so sídlom: Mnoheľova 830/15, 058 01 Poprad, IČO: 47 251 654, proti žalovanej: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., zastúpenej: JUDr. Peter Šimoňák, advokát, so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice, IČO: 54344093, o zaplatenie 3.713,26 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 19C/84/2022-61 zo 17.5.2023, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie vo výroku o trovách konania.

Žalobcovi sa voči žalovanej priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) odvolaním napadnutým uznesením zo dňa 17.5.2023 zastavil konanie a žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

2. Dôvodom zastavenia konania bolo späťvzatie žaloby žalobcom z dôvodu, že žalovaná uhradila žalovanú istinu ako aj uplatnené úroky z omeškania. Právny zástupca žalovanej so späťvzatím žaloby súhlasil, navrhol však žalobcovi prostredníctvom aplikácie § 257 CSP náhradu trov konania nepriznať.

3. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 % s poukazom na to, že žaloba bola pôvodne podaná pre neplatenie nákladov za plnenia spojené s užívaním bytu, ktoré boli žalovanej riadne vyúčtované zálohovými platbami. Žalovaná teda zavinila samotnú potrebu súdneho konania, a následne uhradením istiny s príslušenstvom aj jeho zastavenia. Napriek tomu, že súd prvej inštancie chápe komplikovanú situáciu žalovanej, ktorej vlastnícke právo k bytu, za ktorý má platiť úhrady je spochybňované v inom súdnom konaní, avšak žalovaná sama uznala, že povinnosť platiť určené platby správcovi ako vlastníčka bytu má, pričom ich uhradila až po tom, keď si žalobca svoj nárok uplatnil na súde. Uvedené nemôže byť podľa súdu prvej inštancie na ťarchu žalobcu, pričom žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo možné aplikovať ustanovenie § 257 CSP neboli dané.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania (II.) podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom poukázala na to, že súd otázku náhrady trov konania nesprávne právne posúdil.

5. Uviedla, že už po výzve na zaplatenie nedoplatku v novembri 2022 požiadala žalobcu o možnosť uhradiť nedoplatok v splátkach, čo jej bolo umožnené a mal jej byť zaslaný splátkový kalendár. K tomu však zo strany žalobcu nedošlo a žalovanej bola doručená žaloba. Poukázala tiež na to, že vznik nedoplatku je dôsledkom nepriaznivej životnej situácie, v ktorej sa neocitla vlastnou vinou. Jej

vlastnícke právo k bytu, na ktorom vznikol vymáhaný nedoplatok, a ktoré nadobudla už v roku 2011 bolo spochybnené žalobou o určenie vlastníckeho práva k bytu z dôvodu pochybností o okolnostiach, za ktorých nadobudol vlastnícke právo k bytu jej právny predchodca. Spor prebieha na Okresnom súde Poprad už viac ako 10 rokov, pričom predbežným opatrením bolo žalovanej uložené zdržať sa scudzenia bytu. Žalovaná bola pri nadobudnutí vlastníctva bytu dobromyseľná, nadobudla ho z prostriedkov úveru a v dôsledku prieťahov v súdnom konaní zotrúva žalovaná dlhodobo v stave právnej neistoty. Žalovaná takto nevie, či si môže v spornom byte, do ktorého rekonštrukcie už investovala vlastné prostriedky, realizovať svoju potrebu bývania, keďže v prípade neúspechu v súdnom spore o určenie vlastníctva by sa musela z bytu vysťahovať. Z tohto dôvodu si musí riešiť aj alternatívnu potrebu bývania, čo finančne zvláda iba ťažko.

6. Ustanovenie § 257 CSP má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, pričom významnými pre posúdenie jeho aplikovateľnosti sú aj okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán v konaní, s prihliadnutím na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery strán. V danom prípade sú okolností prípadu, ako aj nerealizovaný prísľub žalobcu o možnosti žalovanej uhradiť dlh v splátkach dôvodmi hodnými osobitného zreteľa.

7. K odvolaniu žalovanej sa podaním z 12.10.2023 vyjadril žalobca. Tvrdenie žalovanej o prísľube možnosti úhrady dlhu v splátkach zo strany jeho zamestnancov označil za zavádzajúce a nepodložené žiadnym dôkazom. Skutočnosti týkajúce sa povinnosti žalovanej uhradiť dlžnú sumu vyplývajú z obsahu zápisnice zo schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov č. 3040/2021 zo dňa 19.10.2022, pričom vlastníckmi bola schválená aj dražba bytu žalovanej. Žalovaná neuhrádzala platby ani len čiastočne, preto s ohľadom na riziko premlčania uplatnil žalobca pohľadávku žalobou na súde. Za vzniknuté trovy konania teda v plnej miere zodpovedá žalovaná sama. K okolnostiam súvisiacim so sporom o vlastníctvo predmetného bytu žalovanej ako k okolnostiam hodným osobitného zreteľa pre účely aplikácie ust. § 257 CSP žalobca uviedol, že konanie vedené na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11C/31/2012 nemá žiaden vplyv, keďže žalovaná je ako vlastníčka sporného bytu zapísaná v katastri nehnuteľnosti a ako sama uviedla, bola a je si vedomá svojich povinností vlastníka spojených s užívaním bytu a platbami do fondu opráv, ktoré vyplývajú zo Zmluvy o výkone správy č. 100/2019/57 a zo zákona č. 182/1993 Z. z. Právna neistota ohľadne vlastníckeho vzťahu preto nemôže byť dôvodom pre aplikáciu § 257 v tomto konaní. Napokon žalobca poukázal aj na skutočnosť, že žalovaná nepredložila súdu 1. inštancie žiadne dôkazy relevantne preukazujúce jej majetkové, sociálne, zárobkové alebo iné pomery, ktoré by mohli mať za následok nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo sporových strán.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, a to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd SR, II. ÚS 78/05).

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je vzhľadom na odvolaciu argumentáciu žalovanej posúdenie správnosti a zákonnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie o náhrade trov konania.

11. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

13. Žalovaná žiada aplikovať ust. § 257 CSP vo vzťahu k trovám konania medzi stranami sporu z dôvodu jej komplikovanej životnej situácie, v ktorej sa ocitla z dôvodu právnej neistoty ohľadne vlastníctva bytu, ku ktorému vznikol nedoplatok tvoriaci predmet konania na súde prvej inštancie.

14. Odvolací súd v zmysle odvolacích námietok žalovanej konštatuje, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 1 Dodatkového protokolu.

15. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok. Táto zásada sa neuplatní vtedy, ak sú splnené podmienky pre postup podľa § 257 CSP.

16. Zásada procesnej zodpovednosti za výsledok konania sa uplatňuje pre každé konanie. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982).

17. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, či 3MCdo/46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III.ÚS/292/07, či I.ÚS/303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III.ÚS/727/2000).

18. Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nález Ústavného súdu ČR, I.ÚS/2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

19. Pri skúmaní, či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, súd prihliada v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania; pritom treba vziať na zreteľ nielen pomery toho, kto by mal hradit' trovy konania, ale je nutné tiež uvážiť, ak by sa také rozhodnutie dotklo najmä majetkových pomerov oprávneného účastníka. Významné sú tiež okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj účastníkov v priebehu konania a ďalšie. (I.ÚS 188/08 Sb. 49).

20. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradit' trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá (uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo/2/2008 zo dňa 25.2.2009).

21. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 3.4.2023 nepoprela existenciu uplatnenej pohľadávky a zaviazala sa pokúsiť sa zabezpečiť si prostriedky na jej úhradu pôžičkou, keďže vlastné prostriedky na jej úhradu nemá. Zároveň už v tomto podaní poukázala na výnimočnosť okolností súvisiacich s jej spochybneným vlastníctvom bytu a poukázala na svoju zlú finančnú situáciu, pre ktorú navrhla aplikovať na rozhodovanie o trovách konania § 257 CSP.

22. Aplikácia ust. § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo z časti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý je potrebné v rozhodnutí náležite odôvodniť. Žalovaná svoj návrh na postup podľa § 257 CSP v rámci vyjadrenia a aj v odvolaní síce odôvodnila mimoriadnymi okolnosťami a tiež zlou finančnou situáciou, túto však žiadnym spôsobom nekonkretizovala. Vo vzťahu k majetkovým pomeroch, na ktoré žalovaná poukazuje neuviedla súdu žiadne informácie o jej príjmoch, bežných alebo mimoriadnych výdavkoch, nákladoch na zabezpečovanie ňou uvádzaného alternatívneho bývania, ani žiadne podrobnosti o tomto alternatívnom bývaní, ktoré malo byť vynútené jej právnou neistotou. Žalobcom uplatnený nárok nepredstavoval pre žalovanú neočakávané či náhle náklady, ktoré by ju bez možnosti ich predvídania postavili do situácie, ktorú nie je schopná finančne zvládnuť. Žalovaná ako vlastníčka bytu nepochybne vedela o svojich finančných povinnostiach vo vzťahu k nákladom za bývanie, keďže uplatnená suma predstavuje súhrn platieb neuhradených žalovanou prakticky v priebehu celého roka 2022. Žalovaná v priebehu konania a ani v odvolacom konaní nie len že nijak nekonkretizovala svoju nepriaznivú finančnú situáciu, ale súdu ohľadne svojich majetkových a sociálnych pomeroch nepredložila žiadne dôkazy. Súd prvej inštancie a rovnako tak odvolací súd teda nemal na základe čoho posúdiť danosť okolností hodných osobitného zreteľa s prihliadnutím na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery žalovanej a vyhodnotiť tak pre účely možnej aplikácie § 257 CSP ich výnimočnosť.

23. Napriek tomu, že aplikácia § 257 CSP súdom nie je podmienená návrhom zo strany účastníkov konania, súd môže pri zvážení aplikovateľnosti tohto ustanovenia v konkrétnej veci vychádzať iba zo skutočností, ktoré boli účastníkmi konania v konaní tvrdené a preukazované. Bolo teda primárne na žalovanej, ktorá sa od svojho prvého vyjadrenia k žalobe domáhala aplikácie § 257 CSP, aby svoje prípadné nepriaznivé osobné, majetkové a sociálne pomery dostatočne konkretizovala a preukázala, keďže samotná situácia právnej neistoty žalobkyne ohľadne vlastníctva bytu, vo vzťahu ku ktorému vznikli žalobcom oprávnené vymáhané nedoplatky nesvedčí o tom, že trovy konania nie je schopná uhradiť, prípadne že ich uhradenie bude mať na jej pomery zásadný negatívny dopad. Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 CSP v napadnutom rozsahu výroku o trovách konania potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle ustanovenia § 396 ods.1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej vo výške 100 %.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).